

villet sig i Overensstemmelse med god dansk Praksis: iværksat ved privat Initiativ har det nu bestaaet sin Prøve som nyttig Foranstaltning. Landmændene have i Gerningen godkendt Foretagendet, der er indbundet en Sum af tekniske Erfaringer, der er indarbejdet en Stab af brugelige Kræfter, Foretagendet er i bedste Forstand populært — kort sagt: Besen ser banet for sikre Fremstrid paa dette Omraade. Lovgivningsfaktorerne gav os nylig en Lov, der sikrer Landmanden mod Misligheder ved Indtøb af Handelsgødning; men denne er dog illusorisk, saa længe et Flertal af Landmænd begaa større eller mindre Fejlsgeb ved Brugen af denne Vare. Brugen af Handelsgødning er bleven lettet i høj Grad ved de senere Aars stærke Nedgang i Priserne, idet Prisen pr. Bund af Plantenæringsstofferne er gaaet ned til det halve af, hvad de kostede for en ikke lang Arrække siden. Af mange Grunde er Tidspunktet faaledes inde, da Bevillingsmyndighederne bør træde til; sker dette ikke nu, er der i Genhold til mit Rendskab til Sagen, al Udflugt til, at den omhandlede Virksomhed — trods den Anerkendelse, den har vundet — vil standse. Naarvlig viser Erfaring, at man ikke i tilfredsstillende Udstrækning vil kunne faa de mindre Landmænd med i dette nyttige Foretagende, medmindre de direkte Udgifter derved kunne reduceres væsentligt.

Idet jeg med Hensyn til Sagens Enkeltheder tillader mig at henvise til medfølgende Forslag til Plan for Ordningen af de lokale Gødningsforsøg, skal jeg endnu tillade mig at henstille, at Bevillingen ikke foreslaas given til lokale Gødningsforsøg, men til lokale Markforsøg, idet man under denne Form vil have friere Hænder til at udvide Arbejdsomraadet til at omfatte ogsaa andre Emner end netop Gødningspørgsmaalet, hvad Forholdene utvivlsomt ville kræve.

Jeg skal derefter tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger vedrørende Forevisningsmarkerne og i Tilføjning dertil stille Forslag med Hensyn til Ordningen af visse Sider af denne Foranstaltning.

Tanken om Oprettelsen af Forevisningsmarker er heller ikke af ganske ny Dato. Det vil faaledes være Udvalget bekendt, at den i 1893 opløste „Forening til Kulturplanternes Forbedring“ paatænkte Oprettelsen af saadanne. Foreningen gjorde blandt andet positive Skridt til en Begyndelse hermed ved at søge en Forevisningsmark anlagt i umiddelbar Nærhed af Landmandsforsamlingen i Randers 1893 for derved at henlede Opmærksomheden paa denne Foranstaltning. Som det vil erindres, blev Landmandsforsamlingen udsat til det følgende Aar, og i Mellemtiden opløstes Foreningen. I dennes „Testamente“ til det kgl. danske Landhusholdningssekskab udtales der Beklagelse over, at man ved den ny Ordning af Forsøgsvirksomheden ikke har optaget dette Moment. En Begyndelse til Realisationen af denne Sag blev der gjort for 4—5 Aar siden, idet der da under min Medvirksomhed blev anlagt 2 saadanne Marker i Sjælland, nemlig ved Beder Høvebrugsstole og ved Klant Høistole, hvilke begge efter Statskonsulent P. Nielsens Anbefaling have oppebaaret Statstilskud i flere Aar. For 4 Aar siden tænkte man i Holbæk Amts økonomiske Selskab stærkt paa at iværksætte den samme Foranstaltning, i hvilken Anledning jeg var tilfaldt til Udvalgs møder i nævnte Selskab. Der opnaaedes dog ikke Enighed om Sagens Iværksættelse. Endelig har Tanken ved flere Lejligheder været drøftet i det kgl. Landhusholdningssekskab, hvor blandt andre Professor Westermann og afbøde Kaptajn la Cour have taget Ordet derfor, og hvor jeg for 5 Aar siden ved et Planteabls møde paa givne Foranledning stillede (skriftligt) Forslag om forskellige Foranstaltninger vedrørende Konsulentvirksomheden i Plantekultur, deriblandt ogsaa om Anlæg af Forevisnings- eller Demonstrationsmarker.

Tanken slog dog først igennem, da Professor Westermann i sit bekendte og betydningssfulde Foredrag ved de samvirkende sjællandske Landbosforeningers Delegeretmøde i Esbjergaaret 1897 forelagde den. Følgen heraf blev som bekendt, at der efter et bestemt udformet System og for de samvirkende sjællandske Landbosforeningers Regning anlagdes 4 Forevisningsmarker paa Sjælland.

Det er nu som tidligere min bestemte Overbevisning, at Forevisningsmarker kunne stifte faare megen Nytte, idet man herved har Lejlighed til, væsentlig paa Grundlag af Arbejdet ved Forsøgsstationerne, paa en meget instruktiv Maade at demonstrere en Række vigtige Agerbrugspørgsmaal og herigennem give Jordbrugerne megen nyttig Oplysning. Det har faaledes sin store praktiske Betydning, at Jordbrugerne kende af Udsæende de forskellige Varieteter og Sorter af Kornsorterne, Græsferne, Rodfrugterne og Kartoflerne osv., og Forevisningsmarker egne sig netop fortræffelig til at sprede Rendskab hertil. En Række vigtige Græsmarks-pørgsmaal, saasom Udsæedets Betydning, de forskellige Arters og Formeres Varighed, Tidlighed, Bladrigdom m. m., Vegetationens Afhængighed af Frøplan-